

Dohoda ADR

Zákon o cestnej doprave, zákon o cestnej premávke a medzinárodná dohoda ADR určuje pri preprave nebezpečných vecí účastníkom dopravy konkrétne povinnosti.

Povinnosti dopravcu pri preprave nebezpečných vecí:

- a. zabezpečiť, aby preprava nebezpečných vecí neohrozila život a zdravie osôb, zvierat, rastlín alebo ostatné zložky životného prostredia,
- b. zabezpečiť, aby vozidlá vyhovovali konštrukčným požiadavkám, a ak je to požadované, zabezpečiť vybavenie vozidla osvedčením o schválení vozidla,
- c. zabezpečiť, aby sa vo vozidle nachádzali písomné pokyny podľa ADR,
- d. zabezpečiť, aby vozidlo, prípadne vozidlá, ktoré prepravujú nebezpečné veci, sprevádzali popri osádke aj iné odborné spôsobilé osoby, ak tak určuje medzinárodná dohoda,
- e. zabezpečiť vybavenie vozidla osobitnou výbavou podľa písomných pokynov,
- f. zabezpečiť preškolenie osôb zúčastnených na preprave nebezpečných vecí,
- g. ustanoviť bezpečnostného poradcu pre prepravu nebezpečných vecí.

Povinnosti osádky pri preprave nebezpečných vecí:

- a. informovať sa o povahe prepravovaných nebezpečných veciach,
- b. preveriť pred začiatkom prepravy nebezpečných vecí správnosť a úplnosť predpísaných sprievodných dokladov, ktorý je povinný spracovať a dodať odosielateľ,
- c. označiť vozidlo prepravujúce nebezpečné veci oranžovými tabuľkami a bezpečnostnými nálepkami a zabezpečiť ich odstránenie po ukončení takejto prepravy,
- d. oboznámiť sa s obsahom písomných pokynov ešte pred začiatkom nákladky,
- e. vykonať pri nehode alebo mimoriadnej udalosti opatrenia uvedené v písomných pokynoch,
- f. neprevziať na prepravu kus, ktorého obal je poškodený,
- g. predložiť orgánom na kontrolu sprievodné doklady, hasiace prístroje a osobitnú výbavu,
- h. ak nákladku vykonáva osádka, dodržať, ustanovenia týkajúce sa nákladky, vykládky, manipulácie s nebezpečnými vecami, spôsobu prepravy a dozoru nad vozidlom,
- i. vodič nesmie prepravovať osoby nepatriace do osádky vozidla,
- j. riadne sa oboznámiť s obsluhou hasiacich prístrojov,
- k. zákaz otvárať kusové zásielky,
- l. zákaz používať osvetlovacie teleso s otvoreným plameňom a kovovým povrchom,
- m. zákaz fajčiť počas nákladky, vykládky a manipulácie s nebezpečnými vecami,
- n. počas manipulácie s nebezpečnými vecami musí byť motor vypnutý, ak nie je požadovaný na činnosť niektorých zariadení a počas státia dopravnej jednotky použiť parkovacia brzda.

Povinnosti bezpečnostného poradcu pri preprave nebezpečných vecí:

- a. sledovať súlad s predpismi upravujúcimi prepravu nebezpečných vecí,
- b. vykonávať poradenstvo pre svoju organizáciu pri preprave nebezpečných vecí,
- c. pravidelne preškoľovať zamestnancov s ohľadom na zmeny v legislatíve alebo zmeny dohody ADR,
- d. pripravovať výročnú správu,
- e. hľadať najjednoduchší spôsob prepravy nebezpečných vecí.

Požadované doklady pri preprave

- a. **Prepravný doklad** – obsahuje údaje podobné ako v nákladnom liste, t.j. identifikačné číslo látky, vlastné dopravné pomenovanie, bezpečnostné značky, obalovú skupinu, obmedzujúci tunelový kód, odosielateľa a príjemcu atď. Údaje musia byť napísané v úradnom jazyku odosielateľa a tiež v anglickom, nemeckom alebo francúzskom jazyku.

Upozornenie: Pri preprave nebezpečných vecí na Slovensku je potrebné použiť vzor „Nákladného listu pri preprave nebezpečných vecí“ podľa vyhlášky č. 357/2007 – príloha č. 10.

- b. **Písomné pokyny** určené pre prípad nehody alebo mimoriadnej udalosti musia byť v kabíne vodiča a musia byť v jazyku vodiča a ďalších členov osádky vozidla, v ktorom vedia čítať a rozumejú mu.

Upozornenie: Od 1.1.2009 sú písomné pokyny na štyroch stranách, farebné, pre všetkých vodičov rovnaké. Musia ich dostať od dopravcu pred cestou.

c. Ďalšie doklady:

- **Doklad totožnosti s fotografiou** – pre každého člena osádky
- **Osvedčenie o schválení vozidla na prepravu určitých nebezpečných vecí** – vydáva STK na vozidlá typu FL, OX, AT, EX/II, EX/III a MEMU - pozri ADR – časť 9
- **Osvedčenie ADR o školení vodiča na prepravu nebezpečných vecí** – v SR vydáva MDPT SR po absolvovaní školenia a vykonaní skúšky – v jazyku vydávajúcej krajiny a tiež vo francúzskom, anglickom alebo nemeckom jazyku
- **Podľa požiadaviek ADR prípadné povolenie na prepravu**

Vybavenie dopravnej jednotky:

Výbava pre osobnú a všeobecnú ochranu na vykonávanie všeobecných opatrení a špecifických záchranných opatrení týkajúcich sa nebezpečenstva, prepravovaná na vozidle podľa oddielu 8.1.5 ADR

- a. **Nasledujúca výbava sa musí nachádzať na dopravnej jednotke:**

- na každé vozidlo zakladací klin, ktorého rozmery zodpovedajú najväčšej prípustnej hmotnosti vozidla a priemeru kolies;
 - dve samostatne stojace výstražné značky;
 - kvapalina na vyplachovanie očí(a);
- b. **a pre každého člena osádky vozidla**
- výstražná vesta (napríklad: ako je opísaná v norme EN471);
 - prenosné osvetľovacie zariadenie;
 - pár ochranných rukavíc;
 - ochrana očí (napríklad ochranné okuliare).
- c. **Dotatočná výbava vyžadovaná pre určité triedy:**
- záchranná úniková maska(b) pre každého člena osádky vozidla, ktorá sa musí prepravovať vo vozidle v prípade bezpečnostných značiek vzorov č. 2.3 alebo 6.1;
 - lopata(c);
 - prekrytie kanálu(c);
 - zberná nádoba(c).

(a) Nevyžaduje sa na čísla bezpečnostných značiek 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 a 2.3

(b) Napríklad záchranná úniková maska s kombinovaným plynovo/prachovým filtrom typu A1B1E1K1-P1 alebo A2B2E2K2-P2, ktorý je podobný filtru opísanému v norme EN 141

Kedy sa jedná o podlimitnú prepravu podľa ADR

a. Maximálne objemy paliva (PHM) podľa ADR

- palivo nachádzajúce sa v palivovej nádrži vozidla a určené na jeho pohon (do 1500 l, na prívese maximálne 500 l)
- v prenosných nádržiach na palivo sa môže prepravovať najviac 60 litrov na jednu dopravnú jednotku
- palivo nachádzajúce sa v nádržiach vozidiel alebo iných dopravných prostriedkoch (ako sú lode) prepravovaných ako náklad

b. Podlimitná ADR preprava

Preprava určitého maximálneho množstva nebezpečných vecí. Vychádzame z dopravných kategórií uvedených v 15. Stĺpci tabuľky A, prílohy 1 Dohody ADR pre každé UN číslo.

Preprava látok, ktoré spadajú do jednej a tej istej dopravnej kategórie	
Dopravná kategória	Maximálne množstvo na dopravnú jednotku v kilogramoch alebo litroch
0	0
1	20
2	333
3	1000
4	neobmedzene

Preprava látok, ktoré spadajú do rôznych dopravných kategórií		
Dopravná kategória	Maximálne množstvo na dopravnú jednotku v kilogramoch alebo litroch	Prepočítavací koeficient
0	0	0
1	20	50
2	333	3
3	1000	1
4	neobmedzene	-

Postup pre zistenie, či ide o podlimitnú prepravu:
Jednotlivé prepravované množstvá vynásobím príslúchajúcim koeficientom a čísla zrátam. Výsledok do 1000 značí, že sa jedná o podlimitnú prepravu.

Príklad:

Mám prepraviť 2 x 200 l sud nafty (UN 1202) a 1 x 100 l sud acetónu (UN 1090).

UN 1202 má dopravnú kategóriu 3 (koeficient 1)

UN 1090 má dopravnú kategóriu 2 (koeficient 3)

Výpočet:

$$400 \text{ l nafty} \times 1 = 400$$

$$100 \text{ l acetónu} \times 3 = 300$$

700 a to je menej ako 1000 – je to podlimitná preprava

Pri podlimitnej ADR preprave je potrebné:

- mať vo vozidle 2 kg hasiaci prístroj
- mať doklady: CMR (ako pri plnej ADR + uviesť dopravnú kategóriu), osvedčenie o jednotňovom školení
- mať kusové zásielky označené ako pri plnej ADR (UN číslo, bezpečnostné značky, UN kód obalu)
- písomné pokyny pre prípad nehody

Pri podlimitnej ADR preprave nie je potrebné:

Trieda	Podtrieda	Vzor bezpečnostnej značky	Názov triedy a podtriedy
1.	1.1,1.2,1.3		Výbušné látky alebo predmety
	1.4,1.5,1.6		
2.	2.1		Horľavé plyny
	2.2		Nehorľavé a nejedovaté plyny
	2.3		Jedovaté plyny
3.			Horľavé kvapalné látky
4.	4.1		Horľavé pevné látky, samovoľne reagujúce látky, znečlivené výbušniny
	4.2		Samozápalné látky

4.3		Látky, ktoré pri styku s vodou vyvíjajú horľavé plyny
5.1		Okysličovacie látky
5.		
5.2		Organické peroxidy
6.1		Jedovaté látky
6.		
6.2		Infekčné látky
7.		Radioaktívny materiál
8.		Žierave látky
9.		Rôzne nebezpečné látky a predmety

Členské štáty dohody ADR

Albánska republika, Azerbajdžanská republika, Belgické kráľovstvo, Bieloruská republika, Bosna a Hercegovina, Bulharská republika, Cyperská republika, Čierna hora, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Estónska republika, Fínska republika, Francúzska republika, Grécko, Holandské kráľovstvo, Chorvátska republika, Írska republika, Kazachstanská republika, Lichtenštajnské kniežatstvo, Litovská republika, Lotyšská republika, Luxemburské veľkovoľvodstvo, Maďarská republika, Malta, Marocké kráľovstvo, Moldavská republika, Nemecká spolková republika, Nórske kráľovstvo, Poľská republika, Portugalská republika, Macedónsko, Rakúska republika, Rumunská republika, Ruská federácia, Slovenská republika, Slovinská republika, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a severného Írska, Srbsko, Španielske kráľovstvo, Švajčiarska konfederácia, Švédske kráľovstvo, Talianska republika, Ukrajina